

Патрик Вајт

ПИСМА

Госпођа Полкингхорн се сјетила како би требало да напише писмо Мод да јој изрази своје саосјећање. Ма каква болест имала је обичај да је иритира, али драга стара Мод Блес, толико одана, премда прилично безбојна – ипак мора нешто казати о њеном крвном притиску. Или то бјеше Сибил Фарнсворт? Не, Сибилин случај звучао је много више технички.

Госпођа Полкингхорн је и даље *уживала* у томе да сједне за свој писаћи сто у „јутарњој соби” и да на брзину напише неколико писама – махом непотребних – након назовидоручка. Чинило се да јој, ових дана, то одржава статус. Имала је среће што је ту била Харијет, која ипак неће вјечно трајати.

Гђи Полкингхорн је застао дах.

„Чарлсе?”, позвала је, без неког посебног разлога.

Није било одговора.

Одабрала је лист другоразредног папира за писање – ипак натпис је био лијепо угравиран:

ВИШФОРТ,
САРСАПАРИЛА,
Нови Јужни Велс

Сада је гђа Полкингхорн била спремна.

Најдража Мод (написала је својим – како су га назвали – истакнутим рукописом),

Не могу замислити *нишџа досаг* није него да ми се каже да „успорим”! Можеш замислити колико ћемо и ми сами бити узнемирени, јер ће нас то лишити твоје мале годишње посјете. Цват у „Вишфорту” ове године наговјештава да ће бити посебно љубак, а ти га тако волиш. Па ипак, морамо носити свој крст.

Саопштила сам вијест Чарлсу, који ју је примио шутећи. Али знам да ће му горко недостајати друштво његове вољене тетице Мод приликом *важној голањаја*. Искрено сам се надала да ћу га ове године привољети да пође на матинеју, нарочито стога што ће ово бити његов *џегесеџи* рођендан. Не могу да вјерујем! Мада, наравно, сви показатељи су ту. Заиста, некада се Чарлс понаша тако старачки да се његова јадна мајка осјети посве младом!

Овдје гђа Полкингхорн није могла одољети а да не баци поглед. Њене очи још увијек су биле у стању да опчине огледало.

Мод, душо, немам навику, као што ти је познато, *га оџшеређујем* друге својим проблемима, али твоје кумче брине ме више него обично. Нема ничег *оџиљивој...*

На тренутак се запитала изгледа ли ово вулгарно. Било јој је жао што је то потцртала.

Међушим... (храбро је наставила)... компликације се умножавају. Откако се „повукао”, сигурно се сјећаш, трудим се да осмислим мала рутинска занимања која би му вратила интересовање за живот. Ипак, моји напори нису увијек успјешни. План да он коси траву био је можда и разумљив неуспјех. Чарлс није механички обдарен, а трава је тако досадна. Кошење траве није дуго потрајало (Норман је морао наставити; он је сад тако приглув и неотесан, али имамо среће, ипак, што га имамо). Релативно скоро синула ми је генијална замисао да убиједим Чарлса да иде пјешице до Сарсапариле и доноси писма. Изнајмила сам једно од оних љупких малих приватних сандучета, а гђа Сагден, шефица поште, тако је добра душа – знала сам да јој је Чарлс посебно наклоњен. Неколико мјесеци све је ишло добро, док прошле недеље мој драги, енервантни син није саопштио како није у могућности да настави доносити писма! Дакле, сада, молим те, пошту нам опет достављају на врата, и морам смислити нешто ново за Чарлса.

Не сумњам да ће све ово звучати тривијално некоме ко је толико удаљен, чак у Мелбурну. Наравно, то је нешто што се тиче мене, и не бих зуцнула о томе ником другом осим његовој куми, а чини се да ти ипак имаш неки утицај на њега, драга Мод. Увијек сам била тако захвална...

Овдје је гђа Полкингхорн поново застала. Чудно како је старомодна, једноставна Мод неочекивано знала шта да уради у многим ситуацијама. Је ли то била скромност? О, али гђа Полкингхорн молила се за скромност. Сад се јако намрштила, и огледало је постало нељубазно.

Опусти се.

Гђа Полкингхорн почела се смијешити, али лабаво, продуктивно, као што је научила.

Још једном да пожелим да те здравље послужи, драга Мод, а сигурна сам да ћемо обоје мислити на тебе с најдубљом приврженошћу док будемо шетали међу цвјетовима у „Вишфурту”, прије него што нас Харијет позове на рођендански ручак.

С љубављу те поздрављам –

УРСУЛА

P. S. Ако будеш пожељела да му пишеш, молим те да не помињеш ништа од овога.

Када је запечатила коверат, који је имао прилично неугодан укус, гђа Полкингхорн дала се у потрагу.

Чарлс је сједио у трпезарији, у оној великој кожној – тако гнусној – фотељи, па ипак, припадала је Дикију. Чарлс је нешто читао, или је тако изгледало. Могла му је видјети потиљак, његову пажљиву, сламасту косу, коју је намјештао тако да што боље покрије ту крхку куполу. Понекад је мајка готово очекивала да види пулс како још дамара у глави свог дјетета.

„Чарлсе”, рекла је, њежно, обилазећи око њега, „читаш”.

То је и наставио да ради.

„Шта то читаш, Чарлсе?”, упитала је.

Систем узјоја живине на ошвореном.

Његове брчиће, некоћ боје сламе, запрљала је сива сјенка.

„Али ми немамо живине”, рекла је она. „Заудара.”

Наставио је да чита.

„Или би можда хтио да ти је купим”, разматрала је. „Пет-шест пилића”, молила је. „Одраслих. Они мали од једног дана права су гњаважа и ти би се сигурно пре-хладио.”

Чарлс је рекао:

„Не.”

Наставио је да чита.

Гђа Полкингхорн није могла поднијети шкрипање огромне кожне фотеље. Била је захвална за Норманову косилицу. Са само мало сарадње њеног ума, бука машине могла је уништити скоро све друге звукове, осјећања, присуства.

„Но, добро”, уздахнула је.

Намјестила је шешир. Био је то велики сламнати шешир који би метнула за башту, али као и сви велики мекани шешири, добро јој је стајао и годио је госпођи Полкингхорн. Велики шешири са спуштеним ободом стварали су атмосферу вјенчања.

„Јеси ли”, присјетила се, „био до капије, да видиш да ли је поштар донио писма?”

„Не”, одговорио је.

Његов образ ипак се мало трзнуо. Или је то била још једна од оних бескрајно малих бора које се отварају у кожи.

„Али *зашто*, драги?”

Он је читао, и читао.

Гђа Полкингхорн није могла обуздати свој раздражени дах.

„Онда ћу сама морати да их донесем. Харијет је заузета, а Норман је тако неотесан, човјек се више не усуђује ни да му предложи.”

Изашла је у башту коју је сама пројектовала, иако је оно пејзажно створење на себе преузело све заслуге. Кућа, са својим укуским малим ромбовима на окнима с оловном мрежом, смјештена у тудорској маси грубе опеке, била је сад већ превелика, али када је Дики умро, чврсто је одлучила да ће се потрудити да је одржи. Сада је ходала стазом, додирујући руже којима се поносила. Негдје јој је јасмин ошинуо образ. Не би се могло рећи да је оно што јој се отело из уста био јецај, али непослушни јасмин јесте је подсјетио на опречности живота.

Ништа осим рачуна, наравно. У најбољем случају, признанице. Два луксузнија циркулара за Чарлса и извјештај из предузећа од рођака Кена.

Након што се Чарлс „повукао”, гђа Полкингхорн је – потајно – уговорила са рођаком Кеном и госпођом Бедоуз да се извјештаји из предузећа редовно достављају њеном сину. *Да осшане у шоку*, рекла је. Гђи Полкингхорн годило је да сакупља фразе деценија којима никад није успјела припасти. Њено присвајање таквих израза чинило је да се осјећа као да је ступила у завјеру.

Али овог јутра изгледало је да су догађаји у завјери против ње. Скоро се спотакнула поред степеница нагазивши стопалом омчу од пиревине коју се Норман није дао убиједити да искоријени.

Продужила је, стежући своје рачуне.

Дики би се побринуо за рачуне. Дики Полкингхорн, повећи човјек, премда благ, кога су скоро сви заборавили. Чак би се и његова удовица понекад изненадила када би спазила Дикијево лице у једном од бројних сребрних рамова који су садржавали све што је остало од њега.

Али јесам, заиста јесам вољела драгог Дикија.

Тако охрабрена, гђа Полкингхорн се вратила у трпезарију са писмима. Није хтјела. Ипак, то јој је била дужност.

„Ево ти писама, Чарлсе”, понудила му их је.

Он их је узео.

„Зар их нећеш отворити и погледати?”

Спустио је брошуру. На тренутак је ставио руку преко уста. За разлику од очевих, његове кости биле су крхке.

„Могло би се наћи нешто узбудљиво”, наговарала га је.

„Да.”

Али он је устао и затворио их је у лакирану кутију која је доминирала камином. Гђа Полкингхорн је била беспомоћна. Да је само Мод, сада.

„Управо сам писала”, саопштила је, „тетки Мод. Поводом њених тегоба. Али ко зна кад ће моје писмо бити послато. Норман ће одбити да остави кошење.”

Тада је Чарлс Полкингхорн дао несвакидашњу понуду.

„Дај мени писмо”, рекао је. „Ја ћу га однијети у Сарсапарилу.”

Његова мајка није знала да ли да се осјети задовољном или повређеном. Увијек би осјетила оштар бол при поновном открићу да су извори људске природе дубљи од оног што је она могла истражити.

Ипак, предала је писмо и Чарлс је изашао лаганим, нервозним корацима крхких костију, тако неналик свом оцу, чији су покрети увијек били праћени шљапкањем.

Уз Дикијеве фотографије, присјетила се и других мушкараца у чијем је друштву уживала. Енглески твид би јој ударио у главу, као и сјај на врху добро обуведеног стопала. Погледала би летимично мушки зглоб док је потпиривала његову таштину оним што је он сматрао пажњом. Била је веома спретна. Усне многих конгестивних, веселих, у твид заогрнутих мушкараца још би зинуле при спомену на осмијех Урсуле Полкингхорн.

Сада је ходала кроз своју кућу – био је то непогрешиво њен ход – повлачећи за собом одјећу која је заодијевала њен дух, а у ствари је носила неку за коју није посебно марила. Урсула Полкингхорн (једна од Анесли-Расела из Турака) увијек је преферирала хаљине с повлаком, објешене рукаве, столе обрубљене перјем, које се необавезно пребаце око врата. Тај врат! Када год би се појавила на вјенчањима, на примјер, гледећи дуге рукавице од јареће коже, или руком овлаш прелазећи кроз благи одсјај блиједне косе, сви би заборавили на младу. Па ипак, не би се могло рећи да су их њене очи охрабривале, јер се, наравно, никад није поигравала *ничијим*

осјећањима. Обожавала је свог Дикија. Чак и ако би јој се уста осмјехнула за некога, никад не би признала.

Увучена у некакву смјесу свих свадби којима је присуствовала, госпођа Полкингхорн запутила се ка остави, где је и даље уређивала цвијеће, сваког јутра, након ритуала писаћег стола. Харијет је пронашла маказе, које се тако лако губе, и поставила погрешан избор ваза.

Да гђа Полкинггорн столује над њима.

„Дивне, дивне руже!”

Али јутрос је нешто нагризало руже.

Њени прстени ударили су један о други. Никада није скидала прстење дању, осим да покаже Харијет број слојева за лиснато тијесто. Што је Харијет потајно знала.

Али данас су прстенови били брутални.

Нити је могла одољети једном брзом погледу кроз прозор – увијек је подузимала највеће мјере предострожности – прије него што се глатко одшетала у трпезарију. Била је празна. Без дашка свежине. Присуства су се још увијек ту задржавала. Готово је очекивала да ће Дикијева кожна фотеља зашкрипати.

Гђа Полкингхорн је отворила лакирану кутију. Унутра је био поприличан свежањ писама. Сва неотворена. Већ неколико дана.

У том тренутку почела је стрепити од нечега што можда није у стању да схвати.

Од самог трена кад је закорачио у блистави, меснати врт, Чарлс Расел Полкингхорн се такорећи ишуњао. Свјетлост му је заслијепила очи боје пијеска. Ипак, чврсто је држао писмо.

Јутро се утишало кад је стари Норман чучнуо да се позабави косилицом.

Чарлс је застао, јер такав је обичај.

„У чему је проблем, Нормане?”, питао је. „Зупчаник?”

Норман никад није подизао поглед због Чарлса.

„Зупчаник! Проклети магнето!”

Чарлс Полкингхорн је готово осјетио олакшање.

„Поправи то!”, јадао се Норман. „Да поправим проклети магнето!”

Јер рекла је, нећу више да трошим на косилицу. Ужасна направа. Да је бар нешто привлачно.

Чарлс Полкингхорн продужио је кроз – како је његова мајка са задовољством говорила – Велико источно грмље. Чупкао је комадић суве коже који му је растао уз нокат. Као мали златни дјечак почео се занимати за те комаде наизглед мртве коже, често их је тргао док не би прокрварили. Стајао би поред дрвене шупе, или би клиснуо у жбуње како би чупкао.

„Зар не мислиш да су занимљиви, тета Мод? Крајичци коже. Осим што понекад превише чачкаш.”

Мод Блес је сматрала своје кумче веома маштовитим малим дјечком.

„Мислим”, рекла је она.

И додирнула му косу.

Удатој за сиромашног свештеника из једне пристојне породице, није јој пошло за руком да се репродукује.

Чарлс Полкингхорн ишао је путем ка Сарсапарили. Био је то његов пут, иако нико то није знао. Премда је био уских рамена и танког струка, у црном пругастом одијелу, које је износио, сада је одријешито ходао. Није се освртао, премда је наслућивао лица. И било их је. Даме би престале брисати праšину или разговарати, како би осматрале „оног господина Полкингхорна”.

Који је коначно стигао. Заобилазно. Да убаци писмо, тихо, вјешто, у сандуче.

Чим то би учињено, побјегао је. Чак га ни управница није видјела: гђа Сагден, равне, уздигнуте косе, којој је био наклоњен.

Нимало лош асортиман јутрос, свежањ достојан поштовања, гђа Сагден би прокоментарисала када би Чарлс купио писма из приватног сандучета.

Чарлс Расел Полкингхорн враћао се веселији него што је дошао.

Био је пошао у циркус с тетом Мод. Кловнови су постали застрашујући, посебно онај који је сломио врат. Сироти, сироти Чарлсе, тјешила га је она; сада можеш погледати, није ништа, само мајмунисање. Мајмунисање? Није било мајмуна, само ужасавајућих клонова. Само гомила глупости, смиривала га је. Полако је подигао главу с њених груди. Није мирисала ни на шта, изненађено је примијетио. Само на љубазност. Њена рука, која му је трљала кожу, изгледала је тако природно, да је наставио зурити у њу након што су клонови и његов страх нестали.

То није стварно, објашњавала је; није озбиљно.

Чарлс Расел Полкингхорн често се питао шта је то озбиљно. Сада је пригушено зајецао док је ишао низбрдо.

„Добро јутро, господине Полкингхорн”, рекла је стара госпођа Лангландз.

„Добро јутро, госпођице Лангландз. Фино изгледате.”

Је ли могуће да јој се допада?

Уписан у праву школу, Полкингхорн је стекао манире. Да се академски истицао, људи су заборавили. Његова мајка би сједила под подијумом и чекала оно што слиједи, чекала да јој натрпа наручје наградама.

Послали су га и у Кембриџ. Тата се сложио. Полкингхорн је опрезно ступао. На другој години позвао је два или три мушкарца на чај и погачице. Нису поново дошли. Али Чарлс се задубљивао у све што је откривао. Дипломирао је, са почастима. Додуше, треба признати, другог степена. Да се онај час амнезије није задесио за вријеме завршног писаног испита, његов татор сматра да је можда могао стећи и први степен. Чарлс је прећутно био скрхан. Његовао је изгледе о продуженој романтичној вези с романским језицима у некој академској забити. Необично, али језици су му омогућавали да комуницира – премда дискретно – с другим људима.

Али све то није било могуће, наравно. Из других разлога.

Мајка му је писала:

...не телеграмом, јер јасно ми је да телеграми могу изазвати већи шок. Биће ти бар драго да чујеш, мили, да је тата умро безболно, у сну. Но ипак тако нагло! Очекујем да ће ми требати пуно времена да се опоравим, али бацићу се на што више ствари будем могла. Ту је и даље фирма о којој треба мислити. Рођак Кен и г. Бедоуз су, срећом, прави стожери. Тата је имао потпуно повјерење у њих, али Чарлсе, мили, увијек му је била највећа жеља да његов син...

Чарлс се вратио.

Није га дочекала код брода, изабравши да инсценира њихов поновни сусрет што даље од гунгуле, у окружењу које су обоје вољели.

Спустила се ка њему степеништем и поставила му свој образ стегнут од суза. Очију запањених сопственим плаветнилом. Потапшала га је по мишици, на трепутак задржавши се на њој како би уживала у текстури енглеског твида.

Чарлс Полкингхорн је у том периоду био, како се каже, скоцкан младић, равномјерно подијељених бркова, с дискретном одјећом и манжетнама. У то вријеме још увијек је знао испричати причу. Дим цигарете дјеловао је као параван. Музика још није почела потмуло бубњати. Једна или двије дјевојке су га чак одмјериле на игранкама.

„Кажи ми”, питала је његова мајка, нудећи му образ, „мора да има неко.”

„Неко? Ко?”

„Ех, ти”, смијала се „шашаво старо момче! Па нека шармантна дјевојка!”

Чарлс Полкингхорн био је као громом погођен.

„Али”, рече, „мислио сам да сам учинио све што се тражило од мене.”

Изашавши из собе, обрисао је чело марамicom.

Његова мајка је морала овлажити усне. И враћати се често инквизицији. Њене очи би том приликом биле најмодрије.

„Заиста”, рекла је, „не могу вјеровати да не постоји нека љупка дјевојка. У супротном, то једноставно није природно.”

Гледала му је уста док су испробавала разне облике.

„Нема никога”, рекао је он.

И држао се тога.

Ако се сагледа из одређених углова, ситуација је незгодна, рекла је гђа Полкингхорн гђици Лангландз. Али она и Чарлс били су веома срећни заједно. Имали су толико заједничких интересовања.

У то вријеме Чарлс Расел Полкингхорн био је скрупулозно редовит када би нешто одлучио. Сваког јутра хватао би воз за фабрику. Рођак Кен морао је објаснити фабричко постројење. Опходили су се жовијално, док су мислили да се то од њих очекује. Чарлсу је додијељена канцеларија, не она која је припадала његовом оцу – њу је преузео рођак Кен – већ мања, једнако провјетрена, добро опремљена соба. Повремено би током дана секретарице стављале хартије у његову плитку фиоку за писма. Гђица Грегсон је мирисала на “Ashes of Roses”.¹ Чарлс Расел Полкингхорн узео би хартије из своје фиоке и сериозно их прегледао.

Бука га је почела забрињавати. Понекад би се усне госпођице Грегсон помјерале без звука. У питању је била машинерија, на коју никада није научио погледати а да не пожели одвратити лице.

¹ *Ashes of Roses* (Ружин пепео) била је козметичка линија коју је почетком прошлог вијека пустила у продају француска козметичка кућа Буржоа (*Bourjois*). Име је инспирисано тканином боје сљеза, популарном током 19. вијека. У контексту Вајтове збирке прича, није наодмет примијетити да се често понавља мотив руже, а прва приповјетка носи име „Увеле руже”. (Прим. ирев.)

Годишње су се одржавали вечера и плес, где би се појавила његова мајка. Рука господина Бедоуза проводила ју је кроз валцере. Његов ручни сат био је премален за њега.

„Да ли Вам се допада Грета Гарбо, господине Полкингхорн?” Распитивала се госпођа Грегсон.

„Уживаш ли, драги?”, мајка је питала.

Она барем никада није подбацивала у свом наступу.

Након годину-двије, неко је дошао на идеју да уведе папирнате капе и украсне траке. Како би плес био веселији, ваљда.

Чарлс Полкингхорн посумњао је на приватну шалу, чију поенту никад неће схватити.

Па ипак, ту је била његова мајка, која је плесала и с алатничарима.

Почео је, што је још горе, сумњати на машинерију. Како је само клапарала, док је он сједио и проучавао хартије гђице Грегсон. Нису допирали гласови. Што је имало одређену предност. Или већина гласова није.

Али био је ту онај Бецери, из грађевинске фирме „Томпсон Џонсон”.

„Иде ли све глатко, Кене?”

Док баца свој шљунак у машине.

„Глатко? Као подмазано. Чак и са нашим сувишним зупчаником!”

Тада су комадићи скоро улетјели, масни уломци, у канцеларију Чарлса Полкингхорна. Ставио је хартије гђице Грегсон у погрешну фиоку.

Након што се те вечери вратио кући, Полкингхорн је изостао недељу дана.

„Морам вам рећи, Кене, али у повјерењу”, његова мајка је назвала канцеларију, „Чарлс пролази кроз благи слом... Да, треба му одмор... Остаћу у контакту... Хвала, Кене, драги. Златни сте...”

Међутим, Чарлс се вратио крајем седмице. Пребродиће то.

Дозволили су му да задржи канцеларију. Наставио је да иде тамо и чита *Хералд*, док се коначно, како се сама гђа Полкингхорн изразила, Чарлс није „повукао”.

У „Вишфорту” су се године обртале подједнако редовно као и најнемилосрднији stroj; разлика је у томе што су оне биле науљене тишином. Иако је одустао од читања, с изузетком памфлета и циркулара, било је стихова који су и даље узнемиравали Чарлса Полкингхорна. *De l'amour j'ai toutes les fureurs...* понекад би се огласило својом пригушеном трубом. Искрао би се у грмље, гдје је могао чачкати своје спокојније мисли, или кожу која се осушила са стране ноктију. Понекад би му чворови у грлу скоро омекшали у ријечи чуђења, слике би му се безмало кристализовале негдје у позадини очију.

Понекад би га мајка позвала, али одазивао се само када му је одговарало.

У јутро свог педесетог рођендана Чарлс Полкингхорн се пробудио рано, свјестан тога да треба нешто урадити. Могли су то бити поклони; поклони су га и даље узбуђивали, мада их је паметно погађао унапријед.

Стигла је његова мајка и донијела пола туцета кошуља од швајцарског воала са извезеним монограмом. У цијелој кући, она је увијек најраније устајала. Пољубила га је. Њен образ, са својим легендарним тенем, имао је укус ледене воде.

„Много љета поживио, драги Чарлсе!”, рекла је она, тако ведро као да је говорила кроз слап воде.

„Зар нису дивне?”, потицала га је. „Такни.”

„Јесу”, рекао је он.

Погледао их је.

Ускоро потом се запутила у башту, у росу и паучину. Вољела је да је посјећује прије врућине, како би одрезала главе ружама. Трње јој се качило за свилена крила, такође ружичаста, али она је увијек побјеђивала на крају.

Дан је већ наговјештавао жегу, у којој ће ново, грозничаво лишће мало учинити како би одстранило слутње. Ипак, Чарлс је био спреман за то: праменове посмеђеног цвата заковитланог у разорном вјетру. Ове године тета Мод неће бити ту да с њим подијели његове јаде. У осталим појединостима програм је обећавао да ће бити углавном исти: печена пилетина и чоколадни мус; Харијет је глазирила тарту – Харијет, чије смежурано лице бјеше једна од оних трајних оданости којима се није усуђивао погледати право у очи.

Чарлс је сишао. Послије доручка, у коме мајчина фигура њој није дозвољавала да судјелује, са сигурношћу је знао да има ту нешто. Потмуло куцање. Понекад би му срце зазвучало као човјек који се приближава у ђоновима од креп-гуме дуж линолеумског ходника.

Тада је схватио; можда му је сан усадио потребу да исправи грешку. Била је у питању кутија пуна неотворених писама. Лакирана кутија на камину.

Је ли могуће да запечаћена писма могу намножити опасности којима је мислио да ће утећи, тајне што се узбуркавају, плинове који се шире, отрове што сазријевају? Његово гумено срце га је излуђивало. А око девет, поштар ће их донијети још.

Тачно у девет и јесте. Догађај је био испраћен часовницима. Чарлс, који је посматрао, примијетио је врх качкета како је засвјетлуцао кроз дуњарице.

Надахнуће га је водило стазом. Да ослободи. Преклопи на његовом јахачком сакоу су ландарали.

Било је ту јутрос нешто прерушено у рачун. Нешто невино-опасније. И – да ли да захвали небесима? – писмо од тете Мод.

Чарлс Полкингхорн се брзо вратио у трпезарију да одлучи, али не довољно брзо, која ће писма прво отворити. Да поправи. Да избјегне. Кутија је изручила цијелу једну колекцију на сто, у мармеладу, међу мрвице.

Онда је отворио. Једно.

...ова машина ће косити ближе тлу, и трајаће више од било које друге на тржишту. Уништиће најгоре изданке баршунице, лисичине, паспалума, или оног најтврдоглавијег инвазора, кикију траве.²

Рез ротационог ножа...

² *Pennisetum clandestinum* поријеклом је из источне Африке, односно територије настањене етничком скупином Кикију, отуд њен назив на енглеском. Премда се често користи за травњаке, због велике отпорности и брзог размножавања понекад се сматра инвазивним коровом. (Прим. ирев.)

Чарлс Полкингхорн се згрозио. Готово покошен вјетром који је косилица пра-вила у пролазу, једва је одржао равнотежу. Једном се, сјетио се како је то негдје про-читао, оштрица откачила и зарила у људско око.

Ипак одређене злокобне ситнице биле су распршене једноставним отварањем једног коверта. Његове руке оклијевале су у потрази за повећаним олакшањем. Да испуни своју дужност. Ако у питању није било то – јер није могао тврдити да је племенит – да сачува своју кожу.

Опет је отворио, најзад.

...у противном [звучала је наредна пријетња] Ваше снабдјевање може бити пре-кинуто без даљњег упозорења.

Тако да му се врат напињао, очи су му постале полипозне, вене су се сузиле све док се није учинило како више неће успјети да обезбиједи проток.

Тада се Чарлс Полкингхорн сјетио своје куме. Тета Мод, био је убијеђен, си-гурно ће га спасити. Сем ако га његов отечени језик не угуши прије него што отвори коверат.

Драги мој Чарлсе [то је она сама говорила],

Ово је само кратка порука да ти пожелим пуно среће за рођендан. Истински сам разочарана што нисам с тобом овом приликом. Али доктор ми забрањује чак и да то покушам, све од моје „промјене стања”.

Драги Чарлсе, хоћу да знаш колико си ми среће приуштио, готово као да си био мој властити син. Била сам незадовољавајућа кума, признајем, с обзиром на саму даљину која нас је раздвајала — и, ето, на моју сопствену мањкавост. Моја једина утјеха је вјеровање да није могуће расправљати о духовним стварима а да дјелимично не изгубе на чистоћи. Можеш ли се и ти, драги, утјешити схвативши то? Увијек сам била склона мислити да смо једно другом представљали неку врсту утјехе.

Сада ти се, Чарлсе, морам повјерити – другим ријечима: не желим узнемири-ти твоју мајку – али свака је прилика да нећу још дуго. Истина је увијек ризик, али у одређеним тренуцима треба ризиковати. Ја сам питала и рекли су ми. Уосталом, молићу се да увијек, увијек останем с тобом својим духом.

Шаљем ти један пакетић поводом рођендана. Ако стигне пријевремено, мо-лим те да га сачуваш до дана за који је одређен.

С љубављу, твоја кума –
МОД БЛЕС

Тада је Чарлс Полкингхорн морао повикати. *Blessés!* Два – или их оно бјеше три? Али зар тета Мод није свјесна да пакети садрже најгоре опасности и пријете животима политичара, дипломата, филмских звијезда, свих особа од значаја? Ба-рем пакет није још стигао. Или су га негдје спремили, заборавивши да се надима и потмуло откуцава у мраку неког неупотребљеног креденца?

Почео се врзмати по соби. Прозори бијаху отворени. Кроз њих је изненада чуо, преко муцања Норманове косилице, како се прикрадају животиње. Мекане али подмукле животиње. Или киша? Биле су то прве големе капи кише што тапкају по дудовом лишћу. Ипак, затворио је прозоре.

Али није могао загушити сопствено срце.

„Што се дешава?“, питала га је мајка убрзано.

„А, отворио си писма! Тако ми је драго! Јеси ли нашао ишта занимљиво?“

И те како!

Гђа Полкингхорн увидјела је да се десило.

„Чарлсе“, рекла је, „не смијемо посустати.“

Упркос томе, дрхтала је.

А што се Чарлса Полкингхорна тицало, зидови су почели сквичати.

Када се наднијела над њим, њено лице било се прометнуло у циркуларну тестеру, брзоротирајућих зуба, очију замућених у челичну оштрицу.

Одговорио је врском.

„Мили мој“, јецала је. „Шта су нам то урадили? Морамо, морамо бити снажни!“

Након тога, сједили су на софи, кољена су им дрхтала на истом јастуку. Он не више тако престрашен. Ипак, плакао је и даље, јер заборавио је како да престане. Она је сада већ стегнула лице у грудвицу маршмелоуа коју је волио, и чак би га и у овом тренутку убацио у уста, да бијела смјеса није била тако опипљиво умазана крвљу.

Наставио је плакати за свим оним чега су се одрекли, или што никад нису нашли.

„Снажни, снажни!“, заповиједала је гђа Полкингхорн.

Је ли ово био њен син? Ова прегршт гранчица коју држи у наручју? Скоро да је могла преломити ту крту ствар.

Али спазила је крајичком ока: стари, накошени зуби углављени у остатке сопственог лица.

„Упамти, упамти“, изговорила је, слабијим гласом, „увијек ћу бити уз тебе.“

То га није спријечило.

Иако се јесте, најзад, сјетио. Стајала је у подножју степеништа. У бијелом сатену. Упамти, рекла је, Чарлсе, док је полако силазио, пропуштајући кроз руку попут конопца глатки рукохват, упамти да си у годинама у којима не смијеш отиварати писма. Туђи њослови су лична ствар. Сем њоја, додала је, мојао би открити нешто што ће те њовриједити. Увијек се сјети њоја.

Упамти. О, Мама, Мама, Мама, о, Мама!

„Ја ћу ти помоћи“, говорила му је мајка, „ако допустиш, ако ми будеш вјеровао.“

Држала му је главу на свом брошу. Сафири су пријетили да ће му ископати око.

„О, хоћу! Да, да!“, плакао је, или промрмљао.

Спуштајући се све ниже низ спиралу, у удаљеније, сатенске дубине, сагнуо се да дохвати њен глас, шкољку гласа. Зар није њрави анђеол? Полегај, Дики! Херувим са свога њалаше! Он је мој! Мој анђеол! О, сласних ли убјеђења! И кад га је дотакла, преплавивши га сатеном.

„Чарлсе! ЧАРЛСЕ!”, Урсула Полкингхорн почела је грцати.

„О, нека нам је Бог у помоћи!”, повикала је.

Да је Чарлс био мање обузет, похватао би конце. Али мора се прогурати, још дубље, кроз сафире и боре, у потрази за тамом.

„О, ужас! О, Чарлсе!”

Чим је почео да је њуши, гђа Полкингхорн га је збацила са себе. Чиме је то заслужила? Како само! Њено грозно, њено противприродно дијете!

(С енглеској превела Марија Беріам Пеликани)